

Kereskedés, vendéglátás

A Szeged és Vidéke AFÉSZ tevékenységéről

Figyelemre méltó eredmény, hogy az év eltelt tizenegy hónapjának átlagában a Szeged és Vidéke AFÉSZ a bolti kiskereskedelmi forgalmát a tavalyihoz viszonyítva 9 százalékkal növelte. Mindez akkor szembetűnő, ha hozzávesszük, hogy a megyei átlag ugyanebben az időszakban 7 százalék. Mint dr. Azari Zoltán, a Szeged és Vidéke AFÉSZ elnöke elmondotta, a szövetkezet nyeresége gyorsabban nőtt, mint az árbevétel, amely túlnyomórészt a takarékos gazdálkodásnak köszönhető, s ezen belül, mint költségcsökkentő tényező, előkelő helyet foglal el az üzemi anyag-takarékosság. Bevezették például a gépkocsik üzemeltetésénél, hogy preminálják a jó üzemi anyag-megtakarítással dolgozó gépkocsivezetőket, ugyanakkor a túllépést pedig büntetik. Az energiatakarékosságot szolgálta többek között az is, hogy az épülő deszki kis ABC, amely eredetileg olajfűtésre volt tervezve, a saját tervező szakemberek változtatásai nyomán vegyes tüzeléssel lesz majd fűtve.

A szövetkezetnek természetesen az alapellátás a fő feladata, és ennek rendeltelvényességét, mint a termelést, felvásárlást és az ipari termelést is. Az élelmiszer-ellátás, mint a szövetkezet elnöke elmondta — folyamatos és kiegyensúlyozott volt, még annak ellenére is, hogy egy-egy termékéből időnként akadózott a szállítás. A tej- és tejtermékek forgalmazása kielégítő volt, és a fogyasztás növelése érdekében több közegben áruismertető bemutatót is tartottak. Jól sikerült több helyütt az ugyancsak árupropagandát szolgáló engedélyes sajtóadás. A húselvételben nem romlott, de nem is javult a helyzet a tavalyihoz képest, viszont az élőhal-kínálatt — a termékek igen erős exportérdekeltségé miatt — meglehetősen gyenge volt. A zöldség-, gyümölcsfélék forgalmazása sem érte el — a kedvezőtlen időjárás miatt — a tervezett.

A vegyiparcikk szakmában viszont a fejlődés dinamikus volt, és az ellátást fokozatosan javuló kínálat jellemezte. Hasonlóképpen a tüzelő- és építőanyag-ellátásban — még egyes beszerzési nehézségek ellenére is — javulás mutatkozott a

forgalomban, amely a tavalyihoz képest mintegy 20 százalékos növekedést jelentett.

A szövetkezet vendéglátó forgalma az első háromnegyed év átlagában 6,7 százalékkal emelkedett, és itt különösen figyelemreméltó, hogy a nagyobb forgalom az ételértékesítésből adódott. Jelenleg az AFÉSZ éttermeiben 7900 étkező részére biztosítanak naponta meleg ételt, mint előfizetésnek, s közülük 2500 a diák-étkeztetésben részt vevő vendég. A felvásárlásban a tavalyihoz képest mindegyik területen jó eredményeket ért el, különösen kiemelkedő a szemesztakarmány-felvásárlás, amely a tavalyihoz képest több mint a duplája lett.

Az ipari termelés szerkezetében új tevékenységként jelent meg a vágott malac értékesítése, valamint savanyúságkészítés, amely az eddigi tapasztalatok szerint igen kedvező visszhangra

talált a vásárlók körében. Ugyanis a nyolctéle savanyúság, amelyet a tartósító üzemből készítenek, mind vásárlókban, mind minőségben keresett cikk a piacon.

Ma már minden vásárló tudja, hogy a Dél-Alföld büszkesége, a Szeged Nagyáruház egy részének üzemeltetője a szegedi AFÉSZ. Itt 30 millió árú készlettel várják a vásárlókat, s természetesen ennek a beruházásnak eredményeiről és eredményességéről csak a későbbiekben lehet bármit is mondani. Emellett Zombón élelmiszerboltot nyitottak az idén, Szegeden hot-dog pavilont, Kiskunoroszmán pedig a vegyi áru szakboltot alakították át könyvesbolttá. A kivitelezési nehézségek ellenére befejezéséhez közeledik a deszki kis ABC építése, és mint dr. Azari Zoltán elmondta, a következő év elején megnyitják — a deszki vásárlók nem kis örömeire.

I. Zs. 1983-ig elkészülnek.

A warburgi vár restaurálása

A Német Demokratikus Köztársaság dényugati részén fekvő Eisenach mellett jelentős történelmi műemlék magasodik: Wartburg vára. A vár mindig is sok érdeklődőt vonzott, az idén azonban minden eddiginél többen keresték fel: volt olyan nap, hogy tízezer is megtették a várhegyre vezető utat.

Külön érdekességet kínál napjainkban a 900 éves várpalota restaurálásának megannyi részlete. A sok leleménnyel új, eddig soha nem alkalmazott eljárásokkal próbálkozó szakemberek jó segítőitársai az idegenvezetőknek, ha egy-egy feladat elvégzését már a gyakorlatban is be lehet mutatni. Megtálták például a módját annak, hogy a késő román kori főépületben a felvezetés miatt pusztulóban levő pompás freskókat — Moritz von Schwind alkotásait — restaurálják.

A várpalota teljes helyreállításával előreláthatólag

STOP reflektor

Véletlenül?...

A baleset, mondják, véletlenül, mulik. S legfeljebb annyit íesznek még hozzá: általában, többnyire. Milyen gyakran? Tavaly például országsszerte több mint 20 ezren, megyénkben pedig csaknem nyolcszázan szenvedtek valamilyen sérülést. Idén első félévben 309 úgynevezett „személyi sérüléses” baleset volt megyénkben, s 22 ember meghalt miattuk. S a számok fél év óta ugyancsak növekedtek. Véletlenül?

Bizonyára véletlenek sora is közrejátszhat egy megadott útszakaszon a forgalom gyakorta váltakozó ritmusában, s egyéb körülményekben. De véletlen-e, ha valaki halálra gázolja az elsőbbséget élvező, védtelen gyalogost a zebrán? Véletlen-e, ha valaki nem ismeri, vagy nem ismeri fel az egyenrangú kereszteződésben a jobbkezes szabályt?

A Csongrád megyei Közlekedésbiztonsági Tanács november végén rövid szövegesű levelet küldött megyénk számos vállalatának, intézményének, állami és társadalmi szervének közlekedéssel is foglalkozó vezetőihez, aktívaihoz, alkalmazottaihoz. A levél egyetlen kérdést tartalmazott: a címzett jelölje meg azt a közúti közlekedéssel kapcsolatos témát — problémát —, amelyekről szívesen olvasna 1981-ben. Az elmúlt hét végéig éppen 77 konkrét javaslat, illetve kérdés érkezett, amelyek a KBT munkájában részvállaló közlekedési szakemberek, aktivisták bizonyára jól tudnak majd hasznosítani. A pontokba szedett témajavaslatok közül sokat vizsgálhat az olvasó a Reflektor jövő évi cikksorozatában is. A témamegjelölésenként a KPM Autófelügyeletől kapott levélben ez áll többek között: „Mindenekelőtt fontosnak tartanánk az emberi tényezők szerepét hangsúlyozni a közlekedésben. Itt elsősorban a morális és etikai kérdések kiemelését tartanánk szükségesnek.”

A közúti balesetek okát egyre gyakrabban magyarázzák a bírósági ítéletekben gyakorlatiával, amelyek során maga a „karambol” gondatlanul elkövetett cselekménynek minősül — az ittasság kivételével. Tehát egy kis „gondatlanság”, hozzátevé egy kis „véletlen”, s máris kész a kielégítő magyarázat. A karambolozó környezetében már ennyi is teljesen megfelelő indoklásként. A baj inkább az, hogy nemcsak abban a szűk körben, s nem a magát kimagyarázni akaróval szemben elfogult emberek elégszenek meg ennival. Ez is egyfajta közömbösség, társadalmi méretben gondolkozva pedig: veszélyes közömbösség.

Mert a gépkocsivezető, a motoros, az autóbussz utasa is közömbössé válik egy kicsit — a másik, a többi iránt. A gépkocsivezető legalább az esetek felében előre látja azt a gyalogost, akit utána elűt, esetleg halálra gázol. Akkor miért teszi? Nyilván nem szánt szándékkal. Am nem is véletlenül. Abban bízik-e, hogy a gyalogos megáll a felezővonalnál és öt tovább enged? Abban, hogy még elshathat előtte, vagy tán a járókelő később érkezik egy-két másodperccel az ő irányába? Mindez rejtély, s azt hiszem, a pontos választ egyik ilyen gázoló sem tudná megadni. Mert lehet, hogy e lehetőségeket, s még néhányat sorra vett előzőleg ő maga is. Csak közben elfeledte lelassítani a járművet. Az eredmény, sajnos, nem kedvezőbb az üttessen védtelenül áthaladóra

nézve. Alig pár napja volt ilyen, emberéletet követelő gázolás Szeged egyik legjobban megvilágított csomópontjában, a József Attila sugárúton, az Osztrovszky utcái felfestett gyalogátkelőhelyen. A neónál lényegesen nagyobb fényerőt adó, s rádásul sárga fénynyalábjával a figyelmet is az adott kis területre összpontosító nátriumfénycsövek sem érték el a remélt hatást. Az autós nem állt meg, s egy idős ember halálát okozta vele. Véletlenül-e?

A megyei KBT külön vizsgálatot indított a halálos kimenetelű balesetek okainak feltárása érdekében. (Ezt az 1976-ban bevezetett statisztikai adatszolgáltatás tette lehetővé.) A több évre kiterjedő megfigyelés végül is azt mutatta ki, hogy a legsúlyosabb következménnyel járt balesetek egyik leglényegesebb tényezője az alkoholfogyasztás volt. Az, hogy minden ötödik ittasan okozott baleset halálos volt a vizsgált időszakban, lehet véletlen is. De lehet-e ittasan autót, motort vezetni: véletlenül?

Vásárhely centrumában jó ideje — s még ugyancsak jó ideig — építkezés miatt le kellett zárni a Lenin utca Kossuth téri kereszteződését. A Szántó Kovács János utca első épülete előtt már felfestett zebra hívogatta a gyalogost, ott menjen, ott vigyázzon rá a járművezető. Dél-élelt 11 órákor, viszonylag forgalommentes időben 2 percen belül 5 személygépkocsi hajtott be a Tiszavirág presztizs felé keresztebe induló gyalogosok közé. S akik éppen ott gyalogoltak, elhiszik ezután nekem vagy másnak, hogy ott biztonságban vannak? Esetleg lesz közöttük olyan is. De az véletlenül.

Megyénk egyetlen, gyalogosok által működtetett forgalomirányító jelzőlámpája a szegedi József Attila sugárúton található, a gedői iskolánál. Az odajáró gyerekek használják tán legtöbbször. Csak egy gombot kell benyomniuk, s számukra zöld, míg az úton haladó járműveknek piros fény jelzi, hogy az ott egyébként is felfestett zebrán százzszázalékos biztonsággal lehet átmenni gyalog az ellenkező oldalra. Csúcsforgalomban alig telik el néhány perc, hogy a gépkocsiknak ismét meg-megjelenő piros fényre, ne haladjon tovább néhány autós. Vajon: véletlenül? Inkább az a véletlen, hogy a bátran meginduló gyerekek között nem maradnak ott páran az üttessen.

A sárga fény megjelenésére kétféle választása van a gépjárművezetőnek — legalábbis ennyi többségük megítélése szerint. Félkezni és megállni, vagy még az ellenkező irányú forgalom megindulása előtt továbbjutni a csomóponton. Ez utóbbi választási lehetősége csak akkor marad a járművezetőnek, ha már biztonságosan nem tud megállni. S mit tesz a városi forgalomban autósok idejét nemcsak megédesz, de fel is őrli gyakorlat: a lámbázott csomópontok többségében a sárga fény megjelenésére mindig látni felgyorsító autósokat... Véletlenül?

A feltett kérdés nem véletlenül tért vissza refrénszerűen. Nem megválaszolást vár, de elgondolkodást. Azt, autóstól, motorostól, s üttessen lépni akaró gyalogostól is. Ha „csak” ennyit eléménk, kevesebb lenne bizonyára a véletlenekre hivatkozó magyarázat.

Zrínyi Péter

Harmincéves az önkéntes határőrmozgalom

Kitüntetések adtak át

A határőrség és a lakosság szervezett kapcsolata 30 éves múltat tekint vissza a Duna-Tisza közti határvidéken is. A jubileumi évforduló alkalmával az önkéntes határőrsoport vezetői értekezletét Kiskunhalasán tartották a kerületparancsnokságon, ahol jelen voltak a területi pártbizottságok képviselői és a határőrparancsnokok is. A beszámoló Vas-manszki Károly alezredes, kerületparancsnok tartotta. Beszédjét az MSZMP XII. kongresszusának azon megállapításával kezdte, mely szerint: „... elismerést érdemelnek a munkásörök, önkéntes rendőrök, határőrök, az ifjúgardisták és mindazok, akik munkájuk becsülettel teljesítésén túl szabad idejükben vesznek részt a közrend védelmében”.

Hazánkban a fejlett szocializmus építése során sok formája alakult ki a társadalmi munkának. Jól ismeretek a településterveztést

szorgalmazó társadalmi megmozdulások éppúgy, mint a kommunista szombatok egész kollektívákat megmozgató eredményel. De nemcsak az építésben, természetesen közvetlen anyagi gyarapodást eredményező folyamatokban lehet számitani a társadalmi segítők, hanem rendszerünk szilárdításában, az államhatalmunkában is.

Az önkéntes segítők rendszerének széleskörű kialakítása, korszerűsítése és hatékonyságának növelése szempontjából nagy jelentőségűek voltak azok a jogszabályok, amelyek szabályozták és az ország nyilvánosságára elé tárják a határőrség feladatát és hatáskörét. A Minisztertanács 26/1975. számú rendelete jogilag és nyilvánosan rendezte a határőrség önkéntes segítőknek jog- és feladatokról a határőrségi munkában.

Számos munkás, paraszt, értelmiségi, fiatalabb és idősebb határvidéki lakos teljesíti eredményesen önként vállalt feladatát a határőrségben és a közrend védelmében. Öröndetes, hogy a határterületi lakosság többsége szolgálati feladataik ellátásában támogatja az önkéntes határőröket.

Az önkéntes határőrök politikai érettségét mutatja, hogy közülük sokan tagjai az MSZMP-nek, illetve Kommunista Ifjúsági Szövetség-

nek, s akik a határőrségi munkájukat fontos pártmegbízatásnak tekintik. Ugyanakkor nagy jelentőségű segítség az önkéntes határőrök munkájában, amelyeket a területi pártbizottságok, állami szervektől, munkahelyük kollektívájától és vezetőiktől kapnak.

Az önkéntes határőrök a következő években cselekvően azonosulnak a XII. kongresszus által meghatározott feladattal, amelyet így jelölt meg: „A belügyi szervek, a rendőrség, a határőrség a lakossággal és a társadalmi önkéntes segítők széles körével szorosan együttműködve gondoskodjanak a közrendről és közbiztonságról.”

A hosszabb idő óta kiemelkedő munkát végző csoportok és egyének kitüntetésben, vagy jutalomban részesültek.

A Magyar Népköztársaság belügyminisztere — a határőrségben nyújtott aktív segítségükért „Kiváló Társadalmi Munkáért” kitüntető jelvényt adományozott: Gyulics Bódog, Kotogán Ferenc, Martinkovics Géza, Mazug István, Nagy Endre, Neszevcskó János, Ökrös Antal Mihály, Tóth Ferenc, Vetrő István önkéntes határőröknek.

A kitüntetések, jutalmakat a magasabb egység parancsnoka adta át.

GAZSÓ BELA

Kutatók

az Északi-sarkon

A Szovjet Tudományos Akadémia Szibériai Tagozatának gazdasági expedíciója az Északi-tengeri útvonalon dolgozik. Az expedícióban résztvevő tudósok fő célja, hogy prognózist adjanak az északi-sarki övezetek termelőerőinek fejlődéséről, megalapozzák az északi-tengeri útvonalon az egész évi hajózás hatékonyságát. Az expedíció tagjai között vannak, Vlav Kaznacejev akadémikus, Jurij Nyeszterihin akadémiai levelezőtárg, közgazdaságtudományi doktorok és kandidátusok, geológusok. Az expedíciót Abel Aganbegjan akadémikus, a szibériai tagozat közgazdasági és termelészervezési intézetének igazgatója vezeti.

Az expedíció résztvevői Arhangelszkból kiindulva Dixonig haladtak, közben vizsgálatokat végeztek az útvonalon és a hozzá csatlakozó területen, találkozottak geológusokkal, fűró-

munkásokkal és szállítókkal a Nyenyec és a Jamal-Nyenyec autonóm körzetekben. (APN)

Flanel-Ingvásár

30% árengedménnyel

december 18 - 19 - 20-án

az ELEGANCIA divatáruboltban (Kárász u. 3.)

az ARANYKALÁSZ Kisáruházban (Marx tér 17.)

és a BELVÁROSI divatházban (Bajcsy-Zs. u. 24-26.)